

Simone van der Vlugt

De Lois-trilogie:
Aan niemand vertellen
Morgen ben ik weer thuis
Vraag niet waarom

Ambo|Anthos
Amsterdam

Inhoud

Aan niemand vertellen 7

Morgen ben ik weer thuis 299

Vraag niet waarom 575

Aan niemand vertellen

I

De man staat op het dak van het flatgebouw, gevaarlijk balancerend op de rand. Het is een mistige, koude ochtend begin december; vanaf de grond is hij nauwelijks te zien. Hij had kunnen springen zonder dat het iemand was opgevallen dat hij er stond als een voorbijgangster niet omhoog had gekeken en de politie had gebeld.

‘Volgens mij is hij niet alleen,’ had de vrouw gezegd. ‘Het lijkt wel alsof er een kind naast hem staat.’

De melding over een springer is al genoeg om het hele politieapparaat in beweging te zetten, maar de mogelijkheid dat er ook een kind bij betrokken is, verhoogt de urgentie nog eens.

Lois hoort de oproep van wachtcommandant De Vries aan de noodhulp en kijkt naar haar collega Fred, met wie ze in de auto zit.

‘De Judith Leysterstraat? Daar zijn we toch vlakbij?’

‘Ja, dat is verderop,’ zegt Fred gespannen, en hij gooit meteen het stuur om.

Terwijl haar collega zo snel mogelijk naar de plek des onheils rijdt, neemt Lois contact op met de wachtcommandant. ‘11.18, hier 89.22. Fred en ik zitten in de buurt van de Judith Leysterstraat. Is er iemand dichterbij?’

Vanuit de monitorkamer heeft De Vries op zijn computer een gedetailleerd overzicht van de posities waar de andere

politiewagens zich bevinden. Eigenlijk is het de taak van de geüniformeerde dienst om op dit soort calamiteiten af te gaan, niet die van de recherche. Maar in dergelijke situaties telt elke seconde.

‘89.22, ga ter plaatse, bevries de situatie en wacht tot er professionele hulp komt. Ik ga de onderhandelaar en de andere eenheden waarschuwen.’

‘11.18, begrepen, wij gaan ter plaatse.’

Zo snel mogelijk rijden Lois en Fred naar de Judith Leysterstraat, waar aan de rand van een winkelcentrum een twaalf verdiepingen hoge flat verrijst. In de dichte mist die op deze decembermorgen in de straten hangt, zijn de bovenste etages van het gebouw amper te zien. Lois tuurt omhoog, maar kan niemand op het dak ontdekken. ‘Degene die alarm geslagen heeft, moet wel heel goede ogen hebben,’ zegt ze.

‘Misschien staat hij aan de andere kant.’ Fred zet de auto neer op de parkeerplaats naast de flat.

Nog voor de wagen helemaal stilstaat is Lois er al uit. Ze rent naar de deur, die wordt opgehouden door een vijftiger met een kale kruin.

‘Ik ben Jan, de huismeester,’ zegt hij. ‘De vrouw die de melding heeft gedaan, waarschuwde me.’

‘Bent u boven geweest? Weet u of er inderdaad iemand staat?’ vraagt Lois, terwijl ze driftig op het knopje van de lift drukt en over haar schouder kijkt om te zien waar Fred blijft. Even later stapt hij langs de huismeester de hal in.

‘Ik ben gaan kijken, ja. De toegang tot het dak is afgesloten, maar het luik bleek te zijn geforceerd. Ik heb mijn hoofd door het gat gestoken en zag twee mensen staan; een man en een jongetje. Ik heb naar ze geroepen, maar ze reageerden niet. Toen ben ik naar beneden gegaan om open te doen voor jullie.’

De liftdeur gaat open en ze stappen met z’n drieën naar

binnen. Het is een kleine ruimte, wat Lois een beklemmend gevoel geeft.

‘Voer jij het woord,’ zegt Fred, als de lift stilstaat op de twaalfde etage. ‘Ik ben niet zo’n prater, zoals je weet.’

‘Nee, ik voer elke dag dit soort gesprekken,’ zegt Lois, maar ze protesteert verder niet. Met zijn veertig dienstjaren, stevige bouw en schat aan ervaring is Fred een goede onderzoeker, maar hij is geen prater. Ze ziet hem eerder ongemakkelijk kuchend naast de springer staan. Niet dat ze zelf weet wat ze moet zeggen. Ze zal op haar gezonde verstand moeten vertrouwen.

‘Hier is het. Hierdoor kun je het dak op.’ De huismeester wijst naar een luik.

Aan de zijkant zit een klein slot, dat met een paar flinke slagen open is geramd. De hamer ligt nog op de grond. Onder aan het luik hangt een uitgeklapte trap.

‘Nou, daar gaan we dan.’ Fred zet zijn voet op de onderste sport en klimt naar boven.

‘Zou u naar beneden willen gaan om onze collega’s van de nooddienst binnen te laten?’ vraagt Lois aan Jan.

De huismeester knikt en na een laatste blik op Fred stapt hij de lift weer in.

Zodra haar collega zich door het gat gewurmd heeft, klimt Lois ook naar boven en kruipt het dak op. Ze ziet de man en het kind meteen. Ze staan aan de rand, waar hun gedaantes bijna oplossen in de mist.

Haar eerste impuls is op ze afrennen, maar ze onderdrukt de neiging en kijkt naar Fred. Het is koud en hij staat net als zij te rillen. Hun jassen bieden zo hoog op het dak niet genoeg bescherming.

‘Jij eerst. Ik blijf op de achtergrond,’ fluistert Fred.

Lois knikt.

Ondanks de kilte en het slechte zicht heeft de mist ook

voordelen: de man heeft haar en Fred nog niet gezien. Blijkbaar heeft hij wel iets gehoord, want hij kijkt over zijn schouder, maar hij reageert niet.

Voorzichtig komen Lois en Fred dichterbij. Pas als ze binnen gehoorsafstand zijn, spreekt Lois de man aan.

‘Hallo, meneer! Niet schrikken. Wij zijn van de politie. Blijft u rustig staan, beweegt u zich niet.’

De man kijkt weer over zijn schouder.

‘Blijf daar!’ roept hij op overspannen toon. ‘Geen stap verder of we springen!’

‘We blijven hier staan, meneer. Niet springen! Mogen we even met u praten?’ Lois werpt een snelle blik op het jongetje. Ze schat hem een jaar of acht, negen. Hij reageert niet op hun komst, kijkt ook niet om. Zijn hoofd is gebogen en hij staat te zwaaien op zijn benen, alsof hij half slaapt. Zijn vader – Lois gaat er tenminste van uit dat dit vader en zoon zijn – houdt hem bij de hand.

Ze kijkt naar Fred en maakt een hoofdbeweging naar het jongetje. Fred knikt.

‘Wat is er aan de hand, meneer? Kunt u me vertellen waarom u daar staat?’ roept Lois naar de rug van de man.

Domme vragen. Het is volkomen duidelijk wat er aan de hand is, maar ze moet contact leggen. Hem zover zien te krijgen dat hij met haar praat.

‘Ik kom iets dichterbij u, is dat goed? Anders praat het zo moeilijk. Ik kom niet te dichtbij, dat beloof ik.’

Geen reactie.

Voorzichtig doet Lois een paar passen opzij en dan schuift ze naar voren, naar de rand van het dak. Twaalf etages boven het harde asfalt. Zonder muurtje, reling of andere afbakening die haar voor een val kan behoeden. Ze laat een meter of drie tussen haar en de man, opdat hij zich niet door haar bedreigd voelt.

Fred is blijven staan, zijn ogen als een havik op het jongetje gericht.

‘Wat is er aan de hand, meneer? Wilt u mij dat vertellen?’ vraagt Lois.

Gevangen in een wereld van wanhoop, starend naar beneden, lijkt de man niet gemerkt te hebben dat Lois dichterbij is gekomen. Schichtig kijkt hij opzij. Hij reageert met een afwerend gebaar. Met een arm gestrekt houdt hij haar op afstand.

‘Ik had gezegd dat je uit mijn buurt moest blijven!’

‘Ik kom niet dichterbij. Wilt u me vertellen wat er aan de hand is?’

‘Je praat me hier toch niet vandaan,’ zegt de man bitter. ‘Ik heb mijn besluit genomen. Dit is het beste voor iedereen.’

‘Misschien,’ zegt Lois voorzichtig. ‘Maar misschien ook niet. Er kunnen alternatieven zijn, oplossingen waar u niet aan hebt gedacht. Wat is het probleem, meneer?’

‘Dat gaat je geen donder aan.’ De man staart naar beneden, in gedachten al bij zijn sprong.

Lois doet nog een stapje in zijn richting, maar als de man fel haar kant op kijkt, staat ze meteen weer doodstil.

Waar blijft die onderhandelaar? Hier is ze niet voor opgeleid, dit is haar taak niet. Maar als die vent springt en het kind meeneemt in zijn val, zal ze zich daar haar hele leven verantwoordelijk voor voelen.

‘Is dat uw zoon?’ vraagt ze snel.

De afleiding helpt; de man maakt zijn blik los van de grond en kijkt naar het jongetje naast hem. Hij knikt.

‘Hoe heet hij?’

‘Sem,’ zegt de man, zijn ogen nog steeds op het kind gericht.

Goed zo. Kijk maar naar hem, denkt Lois. Kijk hoe dat joch staat te rillen en te wankelen, zie wat je hem aandoet.

‘Mooie naam, Sem. Mijn neefje heet ook zo.’ Ze zegt maar wat – wat interesseert die man dat nou? Ze heeft niet eens een neefje. Haar stem klinkt ook veel te opgewekt, alsof ze gezellig over de heg een praatje maken. Maar gelukkig praten ze nog en heeft ze zijn aandacht. Als ze nu de juiste woorden zegt, kan ze een verschil maken. Helaas heeft ze geen idee welke woorden de juiste zijn. Het enige wat ze kan bedenken is haar hand naar hem uitsteken. Het is een troostend gebaar, geen poging hem vast te pakken, en zo vat de man het ook op. Hij blijft doodstil staan, net buiten haar bereik, en kijkt haar zonder iets te zeggen aan. Op zijn gezicht verschijnt een uitdrukking van berusting.

De verleiding is groot om nog een stap naar hem toe te doen, maar Lois moet voorzichtig blijven. De situatie bevriezen, heeft De Vries gezegd. Wachten tot er professionele hulp komt.

Ze kijkt naar beneden en ziet de straat niet. Nevelsluiers onttrekken alles aan het zicht, wikkelen zich als natte doeken om hen heen, nemen diepte en afstand weg. Wat het gemakkelijker maakt om te springen, realiseert ze zich.

Lois werpt een voorzichtige blik op Fred, die onder dekking van de mist in de buurt van het jongetje is gekomen. Dan kijkt ze weer naar de man.

Hij kijkt ook naar haar, met een uitdrukking op zijn gezicht die haar meteen duidelijk maakt wat hij op het punt staat te gaan doen.

‘Nee!’ Haar noodkreet schalt over het dak en lost op in de grijze wolk waarin ze zich bevinden. ‘Nee, niet doen!’ Tegen haar belofte in doet ze een paar stappen in de richting van de man, waardoor ze opeens zo dichtbij is dat ze hem kan aanraken als ze haar arm strekt.

Hun ogen houden elkaar vast. Lois ziet een relatief jong gezicht dat getekend is door zorgen en verdriet. Fijne water-

druppeltjes hangen aan zijn wenkbrauwen en wimpers.

‘Je bent te dichtbij,’ zegt hij met lage, hese stem.

‘Doe het niet. Als je blijft, ik zal je helpen. Ik weet niet wat je problemen zijn, maar overal is een oplossing voor.’ Lois hoort zelf hoe smekend haar stem klinkt.

‘Nee, dat is niet waar. Dat weet je zelf ook wel. Sommige problemen zijn niet op te lossen.’

‘Je hebt een kind. Hoe oud is hij? In elk geval te jong om te sterven, zeker op deze manier. Denk aan Sem.’

‘Dat doe ik juist. Daarom heb ik hem meegenomen. Ik heb hem een slaapmiddel gegeven; hij zal er niets van merken.’

De man verstevigt zijn greep om de hand van zijn zoon en kijkt naar beneden.

‘Hoe heet jij zelf eigenlijk? Ik weet je naam niet eens,’ zegt Lois snel.

Hij kijkt opzij, glimlacht naar haar. ‘Ik heet Richard.’

En dan springt hij.

Het ene moment lijkt de situatie precair maar redelijk onder controle; het volgende moment gebeurt er van alles tegelijk. De man springt, Lois probeert hem tegen te houden, maar grijpt in de lucht, terwijl Fred naar voren duikt en nog net de onderkant van de jas van het jongetje weet vast te pakken. Hij struikelt naar voren, gevaarlijk dicht bij de gapende leegte naast het dak. Even lijkt het erop dat ze allebei zullen vallen, maar door Freds krachtige greep wordt Sem naar achteren getrokken en uit de hand van zijn vader gerukt.

De jongen valt tegen Fred aan, die onmiddellijk zijn armen om het kind heen slaat.

Lois weet niet hoe lang ze daar op het dak heeft gestaan en hoeveel tijd er is verstreken sinds de dodensprong van de man. Het maakt ook niet uit. Het enige wat telt is dat zij hem niet heeft kunnen tegenhouden.

Haar hele lichaam reageert op de schok van zijn sprong. Ze rilt onophoudelijk, krijgt braakneigingen en vindt zichzelf op handen en voeten terug bij de rand van het dak. Zachte maar besliste handen trekken haar weg. Stemmen wervelen om haar heen.

Ze ziet dat Sem wordt meegenomen door een net gearriveerde rechercheur van Jeugd en Zeden en dat ook Fred hem nakijkt, zijn armen slap langs zijn grote, zware lichaam, alsof alle kracht in één keer uit hem is weggevloeid.

‘Dat wij daar nu juist moesten rijden. Op de academie hebben ze me van alles geleerd en op straat heb ik genoeg meege maakt, maar dit...’ zegt Lois. ‘Ik heb echt geprobeerd met die man te praten en toen sprong hij toch nog.’

Mismoedig haalt ze haar hand door haar halflange blonde haar en plant met een zucht een elleboog op de bar.

Ze zitten in een van de vele gezellige cafés op het Waagplein van Alkmaar. Een kroeg waar ze wel vaker komen als er na het werk nog wat te bespreken valt.

‘Er wordt je ook niets verweten. Je hebt gedaan wat je kon. We hebben allebei gedaan wat we konden. Zijn besluit stond vast.’ Fred neemt een slok van zijn bier.

‘Jij hebt dat jongetje tenminste weten te redden, maar wat heb ik bijgedragen? Die man is gesprongen. Voor mijn ogen.’

‘Doordat jij met hem praatte kon ik dat kind benaderen.’ Fred geeft een troostend klapje op Lois’ schouder. ‘Als wij niet zo snel ter plaatse waren, hadden we twee doden gehad. Nu hebben we in elk geval dat jochie kunnen redden.’

Lois sluit haar ogen en schudt haar hoofd. Wat bezielt iemand om met zijn kind aan de hand op het dak van een flatgebouw te gaan staan? Hoe wanhopig moet je zijn om te denken dat dat je enige uitweg is?

Nu weet ze dat de zesendertigjarige Richard Veenstra hoge schulden had. Zijn vrouw en hij hadden drie jaar geleden een

eengezinswoning gekocht. Door de crisis op de woningmarkt slaagden ze er niet in hun oude woning te verkopen. De schulden liepen op en toen Veenstra's vrouw aan kanker stierf, had hij geen zin meer in het leven. Hij had zijn zoontje bedwemd met slaapmiddelen en gezegd dat ze naar mama gingen. Nu is hij dood en heeft een ventje van acht jaar in korte tijd zowel zijn vader als zijn moeder verloren. Sem is opgevangen door familie.

Einde verhaal, door met het werk, zou je zeggen. Fred en zij zitten net midden in een serie overvallen die de laatste tijd de regio teisteren, maar ze weet nu al dat ze moeite zal hebben om zich op de briefings en onderzoeksuitslagen te concentreren.

Hoe lang zal het duren voor ze de verschrikkelijke beelden die zich op haar netvlies hebben vastgezet kwijt is? Niet alleen het beeld van de man die sprong, het jongetje dat stond te wankelen en Freds wonderbaarlijke actie waarbij hij hem terug het leven in trok, maar ook dat van het slachtoffer toen ze hem beneden terugzag.

In films stroomt er bij mensen die te pletter zijn gevallen een straaltje bloed uit hun neusgaten. Zelden zie je de rest van de schade, de impact die zo'n klap op een lichaam heeft: de hersenen die uit de opengebarste schedel puilen, het geknakte lichaam waarin geen botje nog op zijn plaats zit en de enorme hoeveelheid bloed die over het trottoir stroomt. Goddank voor de mist, die de toegestroomde omstanders het zicht op dat tafereel ontnomen heeft.

Lois is nu eenendertig en heeft al heel wat vreselijke dingen gezien, maar nog niet eerder is ze de directe schakel geweest tussen iemands leven en dood. Ook toen ze een keer haar wapen moest afvuren heeft dat niet tot iemands dood geleid. Het ging om een schot in het been, doelgericht en met de intentie iemand uit te schakelen.

Voor de regionale recherche werken is altijd haar droom geweest. Ze heeft de opleiding voor allround politiemedewerker aan de politieacademie in Amsterdam gevolgd en vlot afgerond. Nu is ze hoofdagent bij Politie Noord-Holland Noord en bestaat haar leven al twee jaar uit het oplossen van zware delicten.

Fred is haar vaste partner, al worden koppels weleens gesplitst als de teamindeling daarom vraagt. Hij was haar mentor toen ze bij de regionale recherche kwam werken; hij nam haar op sleeptouw, begeleidde en beschermde haar, en leerde haar het vak tot ze in staat was zelfstandig op te treden. Inmiddels vormen ze een hecht team, dat aan een enkel woord, een gezichtsuitdrukking of gebaar genoeg heeft om elkaar te begrijpen.

Toen Fred haar vertelde dat hij van plan was om met vervroegd pensioen te gaan, was dat een grote schok voor haar. Nog steeds is ze niet gewend aan het idee dat ze Freds rustige, stabiele aanwezigheid op het werk binnenkort zal moeten missen. Dagen als vandaag confronteren haar er weer mee.

‘Hadden ze je dat aanbod maar nooit gedaan,’ zegt ze, terwijl ze van het colaatje drinkt dat voor haar staat. ‘Je hebt altijd gezegd dat je je thuis dood zou vervelen als je met pensioen ging, en nu treed je vervroegd uit. Ik kom je niet reanimeren, hoor, als je ligt te verkommeren tussen de geraniums.’

Fred grijnst breed en veegt het schuim uit zijn snor. ‘Maak je maar geen zorgen, Nanda heeft haar EHBO-diploma. Ze zal me met alle zorg omringen.’

‘Dat bedoel ik. Volgens mij word je daar binnen drie maanden gillend gek van.’

‘Nee hoor, we zijn helemaal niet van plan om thuis te blijven zitten. We gaan reizen. Nanda heeft de brochures van campers al klaarliggen. We hoeven er alleen nog maar een uit te zoeken.’

‘Vertel me niet dat jullie gaan overwinteren in Benidorm, want dan laat ik je opnemen.’

‘Wat is er mis met Benidorm?’

‘Alles! Je houdt toch zo van wintersporten? Van schaatsen en langlaufen?’

‘Dat is waar. Maar als we genoeg hebben van de Spaanse zon rijden we gewoon door naar Oostenrijk. Vrijheid, blijheid.’ Fred lacht erbij, maar opeens ernstig buigt hij zich naar Lois toe. ‘Weet je, daar verlang ik wel naar: vrijheid. De mogelijkheid om voor langere tijd weg te gaan, zonder iets te boeken en zonder vaste thuiskomstdatum. Je neus achterna gaan en dan maar zien waar je uitkomt. Geen pieper die af gaat en die je wegroept van verjaardagsfeestjes en etentjes met vrienden. Vooral Nanda snakt daarnaar, en na al die jaren in mijn schaduw heeft ze er ook recht op. Vandaar dat ik vervroegd opstap. Om nog iets van een leven samen te hebben.’

Het blijft even stil tussen hen. Lois pakt haar glas om nog een slok te nemen.

‘Dat begrijp ik ook wel,’ zegt ze ten slotte. ‘Natuurlijk begrijp ik het. En je hebt ook helemaal gelijk. Ik zal je alleen zo verdomd missen. Ik vraag me af met wie ik straks opgescheept word.’

‘Met net zo’n beginnertje als jij was, iemand die met trillende hand een pistool probeert af te vuren, die met één misstap de plaats delict bevuilt en die nog dagenlang opgevangen moet worden als hij voor het eerst een ontbonden lijk heeft zien liggen,’ grinnikt Fred.

Lois geeft hem een stomp tegen zijn arm. ‘Zo erg was ik helemaal niet!’

‘Je was nog erger. Weet je nog die keer dat ik op vakantie was en dat jij alleen naar de melding moest van dat lichaam onder de brug? Je had de hele kermis gewaarschuwd, van de burgemeester tot ons afdelingshoofd.’

‘Ja, ja,’ zegt Lois afwerend, maar Fred praat door alsof ze niets gezegd heeft.

‘Ik wou dat ik erbij geweest was toen die man wakker werd. Wat zal hij geschrokken zijn van al die mensen in papieren overalls.’ Fred lacht luid. Destijds heeft hij enorm genoten van dat verhaal, en nog steeds kan hij er geen genoeg van krijgen.

‘Ga je nog iets leuks doen dit weekend?’ vraagt Lois snel.

‘Nanda wil campers bekijken,’ zegt Fred. ‘Dus we zullen wel de hele zaterdag en zondag in showrooms rondhangen. En jij?’

Lois trekt een gezicht. ‘O, ik heb zóiets leuks in het vooruitzicht, dat wil je niet weten. Guido wordt vijftig en geeft vanavond een groot feest. Dresscode tenue de ville.’

‘Wat wil dat zeggen?’

‘Dat ik een nieuwe jurk heb moeten kopen. En hoge hakken.’

‘Had je die niet?’

‘Jurk en hakken? Jawel, van de laatste keer dat ik ze nodig had. De schoenen hebben puntneuzen en op de jurk zit een vetvlek die ik er niet meer uit krijg. Dus het werd wel tijd voor iets nieuws. En ik kan ze met kerst ook weer aan.’

‘Dan word je natuurlijk weer in een andere creatie verwacht bij je zus en zwager. In gala of zo,’ zegt Fred met een brede grijns.

‘Kan ik niet zeggen dat ik voor beide kerstdagen bij Nanda en jou ben uitgenodigd?’ vraagt Lois hoopvol.

‘Natuurlijk. Als je denkt dat je het lawaai van mijn kleinkinderen aankunt, ben je van harte welkom. Maar dat kun je je zus natuurlijk niet aandoen.’

‘Nee,’ geeft Lois toe. ‘Dus ik zal wel moeten komen opdaven. Maar eerst dat stomme verjaardagsfeest. Eén probleem tegelijk.’

Buiten hangt nog steeds een dichte mist. Het is al dagen somber weer en het is ook alweer vroeg donker. Was het maar weer zomer zodat ze nog een uurtje buiten kon hardlopen. Dat kan nu ook wel, maar het gure van een winterse avond werkt niet echt stimulerend. En vanavond komt het er sowieso niet van vanwege Guido's verjaardagsfeest.

Lois veegt met de mouw van haar jas het vocht van haar zadel en haalt een sjaal uit haar fietstas. Het is niet ver van het Waagplein naar haar huis, maar ze heeft toch altijd iets warms bij zich. Weggedoken in de dikke wollen sjaal rijdt ze het plein af.

Zoals altijd als ze naar huis fietst, prijst ze zichzelf gelukkig dat ze zo dicht bij haar werk en de oude binnenstad van Alkmaar woont. Haar huis aan de Baangracht ligt heel schilderachtig aan het water, vlak bij waar ooit de stadsmuren hebben gestaan. Nu is het een geliefd wandelgebied, met paden die langs de singel leiden. Haar vader, die geschiedenisleraar was, kon daar mooi over vertellen.

‘Die stadsmuren hadden ze nooit mogen slopen,’ zei hij altijd. ‘Ze hebben ons verdedigd tegen de Spanjaarden. De mensen zouden meer respect moeten hebben voor het verleden. Kun je je dat voorstellen, Lois? Dat aan de andere kant van de singel de vijand lag, klaar om ons te bestormen?’

Ze was toen nog klein, een jaar of vijf. Het was winter; de

singel lag er roerloos bij onder een dikke laag ijs. Haar vader schaatste graag en trok haar dan op een slee achter zich aan. Tessa, die een koukleum was, ging zelden mee. Het waren momenten waarop Mart Elzinga Lois over zijn grote passie, geschiedenis, vertelde, met alle prachtige verhalen die erbij hoorden.

‘Daar stonden ze! De troepen van de Spaanse don Fadrique de Toledo, de zoon van Alva. Daar aan de overkant, zie je het voor je?’

Lois was nog te jong om mee te kunnen in de historische verbeeldingskracht van haar vader. Vanaf haar slee keek ze een beetje glazig naar de besneeuwde walkant. ‘Bij dat bankje?’ vroeg ze.

Haar vader zweeg een paar tellen, lachte toen en zei: ‘Ja, daar.’

Nu woont ze vlak bij die plek en elke keer als ze naar de overkant kijkt, waar het bankje inmiddels is weggehaald, moet ze aan haar vader denken.

Haar huis is niet groot; hoewel ze de eerste en tweede verdieping tot haar beschikking heeft, telt de woning maar drie kamers. Op de begane grond bevindt zich de woonkamer met open keuken; boven zijn de badkamer en een grote en kleinere slaapkamer te vinden. Van dat laatste vertrek heeft ze een sportkamertje gemaakt, waar net een loopband en een hometrainer in passen.

Meer ruimte heeft ze niet nodig. Haar grootste wens was dat ze niet te ver van haar werk zou wonen en ze is volledig geslaagd in haar missie. Wonen in de binnenstad is niet goedkoop, maar ze had nog net genoeg budget om het huisje naar haar smaak op te knappen en in te richten. Dat heeft geresulteerd in een strakke inrichting zonder tierelantijntjes: een zwarte houten vloer met een dito wollen kleed, witte meubels tegen witte muren en een moderne keuken met, natuurlijk,

een zwart aanrechtblad. Er was nog net plek om een tweepersoonsbarretje neer te zetten waar ze 's morgens snel een kop koffie kan drinken. De woonkamer en keuken worden van elkaar gescheiden door een kleine witte eettafel, waaromheen vier stoelen staan met zwart-wit gestreepte bekleding.

Haar zus snakt ernaar om wat kleur in Lois' woning aan te brengen, maar tot nu toe heeft Lois dat weten te voorkomen. De geschenkjes die Tessa voor haar meeneemt, en die meestal roze van kleur zijn, geeft Lois in één beweging door aan haar vriendinnen. De laatste tijd lijkt Tessa de strijd te hebben opgegeven, want ze komt of met lege handen aan, of ze heeft iets bij zich in Lois' favoriete tinten.

Zwart en wit hadden ook Brians voorkeur. De flat die ze vijf jaar lang deelden, was niet veel anders ingericht dan de maisonnette waar ze nu, na hun breuk, woont. Misschien dat ze daarom die sobere stijl heeft aangehouden: zodat hij zó weer haar leven en huis in kan stappen als hij terugkomt. Ze mist hem en ze weet dat dat omgekeerd ook geldt. Hun relatie was een klassiek geval van niet met en niet zonder elkaar kunnen leven. Ook al is hij terug naar Amerika, ze hebben nog steeds contact. Via mail en Facebook. Een mager surrogaat voor wat er ooit tussen hen was.

Ach, van het begin af aan heeft ze geweten dat het een problematische relatie zou worden. Dat één van de twee afscheid zou moeten nemen van geboorteland, familie, vrienden en alles wat je verder lief is. In haar naïviteit en verliefdheid was ze ervan uitgegaan dat Brian in Nederland zou blijven, terwijl hij er toch altijd heel duidelijk over was dat het maar voor een paar jaar zou zijn.

Ze waren zo verschrikkelijk verliefd. Lois was ervan overtuigd dat daar niets tussen kon komen.

Tot de eerste problemen ontstonden. Lichte irritaties en kleine ruzies. Brian miste zijn familie, terwijl zij worstelde

met het feit dat ze er geen had. Die last die ze met zich meedroeg had ze bewust niet om zijn schouders gehangen, maar misschien had hij het gewicht toch gevoeld.

Na drie jaar werd Brian door zijn Amerikaanse werkgever teruggeroepen naar Amerika. Lois was niet bereid om alles op te geven en met hem mee te gaan, en hij was niet bereid voor haar te blijven. Blijkbaar was hun liefde toch niet zo sterk als ze dacht. Desondanks is het eerste wat ze doet als ze thuiskomt de computer opstarten en op Facebook kijken waar Brian mee bezig is. Ze mogen dan geen geliefden meer zijn, in de digitale wereld zijn ze in elk geval nog vrienden.

Afen toe reageren ze op elkaars posts, of ze 'liken' iets. Elke foto die Brian toevoegt bestudeert Lois met een aandacht alsof hij een crimineel is die ze op de hielen zit, en altijd is ze bang dat Brian er met een nieuwe liefde op staat. Zou hij haar foto's ook zo scherp in de gaten houden? Zou hij zich afvragen of ze met een nieuwe vriend op stap is geweest als ze beschrijft hoe leuk haar avond was, of zou hij wel weten dat ze met haar collega's in de kroeg heeft gezeten?

Lois trekt het elastiekje uit haar haren en schudt haar hoofd, zodat het blonde haar om haar hoofd zwiert.

Ze opent Facebook en scrolt langs de berichten van haar vrienden. Er staat een korte post van Brian tussen waarin hij zijn zorgen uit over een naderende orkaan. Meer niet.

Een tijdlang kijkt Lois naar zijn profielfoto. Elke keer als ze zijn gebruiende gezicht met het donkere haar ziet, bezorgt dat haar een elektrisch schokje. En het voltage neemt maar langzaam af.

Het jurkje is zwart, vrij kort en heeft een kanten zoom. Het décolleté is te diep, maar dat lost ze op met een topje. De schoenen zijn van het soort waar je niet te veel mee kunt lopen en ook niet te lang op moet staan als je geen blijvende

schade aan je kniegewrichten wilt veroorzaken.

Na een snelle opwarmmaaltijd, een douche en een kwartiertje voor de spiegel gaat Lois de deur uit en stapt in haar auto.

Ze verlaat Alkmaar en rijdt richting Bergen. Even later slaat ze de Eeuwigelaan in.

In Bergen kun je sowieso niet goedkoop wonen, maar aan de Eeuwigelaan wonen de echt welgestelden. De smalle weg loopt tussen eeuwenoude bomen door, waarvan sommige gevaarlijk ver overhangen. Op de beboste percelen wisselen de kapitale villa's elkaar af, sommige romantisch rietgedekt, andere juist hypermodern. Een aantal staat zo ver van de weg af dat je er amper een glimp van kunt opvangen, maar bijna allemaal weren ze de buitenwereld af met toegangshekken.

Het toegangshek voor de witte, moderne villa waar ze moet zijn, staat uitnodigend open. Aan weerszijden staan twee stevig uitziende mannen, die de gastenlijst bijhouden en nieuwkomers de weg wijzen.

Lois draait het raampje open en noemt haar naam, waarna ze verder mag rijden. De banden van haar auto knerpen op het grind. Ze krijgt de neiging een flink spoor in de oprijlaan te trekken.

Zoals altijd als ze hier komt, kan ze nauwelijks geloven dat haar zus hier woont. Inmiddels al een paar jaar, maar het is nog steeds niet te bevatten. Het verschil met de omstandigheden uit hun jeugd is zo groot dat ze er maar niet aan kan wennen. Misschien was het anders geweest als haar zwager niet van adel was. Als Tessa gewoon Tessa was gebleven. Als ze net als vroeger gek door de kamer danste, of vreselijk vloekte of de slappe lach kreeg omdat ze iets te veel gedronken had. Sinds haar huwelijk is Tessa zich naar haar nieuwe status gaan gedragen. Ze kleedt zich heel anders, van het soort waarover ze vroeger gezichten naar elkaar trokken. Tegenwoordig ver-

kleedt Tessa zich zelfs als ze met de hond gaat wandelen en moet de peperdure merkbroek die ze dan draagt opgepimpt worden met even dure laklaarzen en met een poncho van kasjmier, die ze, net als andere vrouwen uit de buurt, nonchalant over haar designjasje drapeert. Spijkerbroeken draagt ze nog wel, maar ze komen uit winkels die ze vroeger ontzet verlieten als ze de prijskaartjes hadden bekeken.

In de afgelopen paar jaar heeft Tessa geprobeerd Lois in te wijden in het taalgebruik van de adel, dat ondoorgrondelijk bleek te zijn. Een jonkheer of baron zegt geen ‘gebakje’ maar ‘taartje’; hij ‘lust iets niet graag’, maar ‘houdt er erg van’ en hij eet geen ‘patat’ maar ‘frites’.

Wie denkt het goed te doen door deftig te gaan praten, loopt grote kans flater na flater te slaan. Want een nagerecht is geen dessert, maar gewoon een toetje; je gaat niet naar het toilet, maar naar de wc; en je zegt geen ‘prettig weekend’ maar gewoon ‘dag’.

De etiquette schrijft ook voor dat het onbeleefd is om je gasten daarop te wijzen, zodat versprekingen genegeerd worden. Eén keer heeft ze aan Guido gevraagd naar de do’s en don’ts van het sociolect, en toen kwam er zo’n lijst van woorden en uitdrukkingen dat Lois besloot daar niet aan te beginnen.

Maar ze merkt dat Tessa er wel degelijk mee bezig is. Of ze dat nou uit eigen beweging doet of dat ze werd heropgevoed door haar echtgenoot, is Lois niet duidelijk.

Het lijkt ook wel alsof ze steeds minder hebben om over te praten. Tessa is lief en hartelijk, maar ze leeft in een andere wereld, waarin je elkaar bijpraat over tripjes naar vijfsterrenhotels op Bali ‘om even bij te komen’, of over de problemen die je kunt hebben met de lekkage van het zwembad in de tuin.

Lois doet haar best om belangstelling te tonen, maar ze

kan geen bijdrage leveren aan dat soort gesprekken. Haar problemen bestaan uit misdaden en de bijbehorende ellende, waar ze bijna dagelijks mee geconfronteerd wordt. Waar zij 's nachts wakker van kan liggen is het lijk van iemand die zijn of haar hele leven nog voor zich had, of van de juwelier die zijn zaak niet meer durft te openen omdat hij al twee keer een pistool tegen zijn hoofd heeft gehad. Dat is haar wereld.